

## OBSAH

---

|                                                                                                    |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| ÚVODEM KE KRITICE SOUDNOSTI . . . . .                                                              | 7  |
| PŘEDMLUVA . . . . .                                                                                | 23 |
| ÚVOD . . . . .                                                                                     | 27 |
| I. O rozdělení filosofie . . . . .                                                                 | 27 |
| II. O oblasti filosofie vůbec . . . . .                                                            | 29 |
| III. O kritice soudnosti jako prostředku spojujícím obě části filosofie<br>v jeden celek . . . . . | 31 |
| IV. O soudnosti jakožto a priori zákonodárné schopnosti . . . . .                                  | 33 |
| V. Princip formální účelnosti přírody je transcendentální princip<br>soudnosti . . . . .           | 34 |
| VI. O spojení pocitu libosti s pojmem účelnosti přírody . . . . .                                  | 38 |
| VII. O estetické představě účelnosti přírody . . . . .                                             | 39 |
| VIII. O logické představě účelnosti přírody . . . . .                                              | 42 |
| IX. O spojení zákonodárství rozvažování a rozumu prostřednictvím<br>soudnosti . . . . .            | 43 |
| Rozdělení celého díla . . . . .                                                                    | 47 |

## PRVNÍ DÍL KRITIKY SOUDNOSTI

|                                                     |    |
|-----------------------------------------------------|----|
| KRITIKA ESTETICKÉ SOUDNOSTI . . . . .               | 49 |
| PRVNÍ ČÁST. ANALYTIKA ESTETICKÉ SOUDNOSTI . . . . . | 51 |
| PRVNÍ KNIHA. ANALYTIKA KRÁSNA . . . . .             |    |

|                                                                      |    |
|----------------------------------------------------------------------|----|
| První moment soudu vkusu co do jeho kvality . . . . .                | 51 |
| § 1. Soud vkusu je estetický . . . . .                               |    |
| § 2. Zalíbení, které určuje soud vkusu, je zcela bez zájmu . . . . . | 52 |
| § 3. Zalíbení <i>v příjemném</i> je spojeno se zájmem . . . . .      | 53 |
| § 4. Zalíbení <i>v dobrém</i> je spojeno se zájmem . . . . .         | 54 |
| § 5. Srovnání tří specificky odlišných druhů zalíbení . . . . .      | 55 |

|                                                                                                                                                                           |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Druhý moment soudu vkusu, totiž co do jeho kvantity . . . . .                                                                                                             | 57 |
| § 6. Krásné je to, co je představováno bez pojmů jako objekt <i>všeobecného</i> zalíbení. . . . .                                                                         |    |
| § 7. Srovnání krásna s tím, co je příjemné, a s tím, co je dobré, z hlediska předchozího soudu . . . . .                                                                  |    |
| § 8. Všeobecnost zalíbení je v soudu vkusu představována jen jako subjektivní . . . . .                                                                                   | 59 |
| § 9. Zkoumání otázky, zda v soudu vkusu předchází pocit libosti posouzení předmětu, nebo obráceně . . . . .                                                               | 61 |
| Třetí moment soudů vkusu podle <i>relace</i> účelů, která je v nich vzata v úvahu . . . . .                                                                               | 63 |
| § 10. O účelnosti vůbec . . . . .                                                                                                                                         |    |
| § 11. Základem soudu vkusu není nic jiného než <i>forma účelnosti</i> předmětu (nebo způsobu jeho představy) . . . . .                                                    | 64 |
| § 12. Soud vkusu spočívá v důvodech a priori . . . . .                                                                                                                    | 65 |
| § 13. Čistý soud vkusu je nezávislý na půvabu a dojetí . . . . .                                                                                                          |    |
| § 14. Objasnění pomocí příkladů . . . . .                                                                                                                                 | 66 |
| § 15. Soud vkusu je zcela nezávislý na pojmu dokonalosti. . . . .                                                                                                         | 68 |
| § 16. Soud vkusu, kterým je předmět prohlášen za krásný pod podmínkou určitého pojmu, není čistý . . . . .                                                                | 69 |
| § 17. O ideálu krásy . . . . .                                                                                                                                            | 71 |
| Čtvrtý moment soudu vkusu podle modalit zalíbení v předmětu . . .                                                                                                         | 74 |
| § 18. Co je to modalita soudu vkusu . . . . .                                                                                                                             |    |
| § 19. Subjektivní nutnost, kterou připisujeme soudu vkusu, je podmíněná . . . . .                                                                                         | 75 |
| § 20. Podmínka nutnosti, kterou soud vkusu předpokládá, je idea obecného smyslu . . . . .                                                                                 |    |
| § 21. Zda je odůvodněné předpokládat obecný smysl . . . . .                                                                                                               | 76 |
| § 22. Nutnost všeobecného souhlasu, která je myšlena v soudu vkusu, je subjektivní nutnost, jež je za předpokladu obecného smyslu předpokládána jako objektivní . . . . . | 77 |
| OBEČNÁ POZNÁMKA K PRVNÍ ČÁSTI ANALYTIKY . . . . .                                                                                                                         | 78 |
| DRUHÁ KNIHA. ANALYTIKA VZNEŠENA . . . . .                                                                                                                                 | 81 |
| § 23. Přejchod od schopnosti posuzovat krásno k schopnosti posuzovat vznešenost . . . . .                                                                                 | 81 |
| § 24. O rozdělení zkoumání pocitu vznešenosti. . . . .                                                                                                                    | 83 |
| A. O matematické vznešenosti . . . . .                                                                                                                                    |    |
| § 25. Objasnění názvu vznešenost . . . . .                                                                                                                                |    |
| § 26. O odhadování velikosti věcí přírody, které je potřebné pro ideu vznešenosti . . . . .                                                                               | 85 |
| § 27. O kvalitě zalíbení při posuzování vznešenosti . . . . .                                                                                                             | 90 |

|                                                                                                                                     |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| B. O dynamické vznešenosti přírody . . . . .                                                                                        | 92  |
| § 28. O přírodě jako moci . . . . .                                                                                                 |     |
| § 29. O modalitě soudu o vznešenosti přírody . . . . .                                                                              | 95  |
| OBECNÁ POZNÁMKA k expozici estetických reflektujících soudů . . . .                                                                 | 96  |
| DEDUKCE ČISTÝCH ESTETICKÝCH SOUDŮ . . . . .                                                                                         | 105 |
| § 30. Dedukce estetických soudů v předmětech přírody nesmí být zaměřena na to, co v přírodě nazýváme vznešeným, nýbrž jen na krásno | 105 |
| § 31. O metodě dedukce soudů vkusu . . . . .                                                                                        | 106 |
| § 32. První zvláštnost soudu vkusu . . . . .                                                                                        | 107 |
| § 33. Druhá zvláštnost soudu vkusu . . . . .                                                                                        | 108 |
| § 34. Objektivní princip vkusu není možný . . . . .                                                                                 | 110 |
| § 35. Princip vkusu je subjektivní princip soudnosti vůbec . . . . .                                                                |     |
| § 36. O úloze dedukce soudů vkusu . . . . .                                                                                         | 111 |
| § 37. Co se vlastně v soudu vkusu o předmětu a priori tvrdí? . . . . .                                                              | 112 |
| § 38. Dedukce soudů vkusu . . . . .                                                                                                 | 113 |
| § 39. O sdělitelnosti počítku . . . . .                                                                                             | 114 |
| § 40. O vkusu jako jistém druhu sensus communis . . . . .                                                                           | 115 |
| § 41. O empirickém zájmu o krásno . . . . .                                                                                         | 117 |
| § 42. O intelektuálním zájmu o krásno . . . . .                                                                                     | 119 |
| § 43. O umění vůbec . . . . .                                                                                                       | 122 |
| § 44. O krásném umění . . . . .                                                                                                     | 123 |
| § 45. Krásné umění je umění, pokud se zároveň zdá být přírodou . . . .                                                              | 124 |
| § 46. Krásné umění je umění génia . . . . .                                                                                         | 125 |
| § 47. Objasnění a potvrzení výše uvedeného vysvětlení génia . . . . .                                                               | 126 |
| § 48. O poměru génia ke vkusu . . . . .                                                                                             | 128 |
| § 49. O schopnostech mysli, které tvoří génia . . . . .                                                                             | 129 |
| § 50. O spojení vkusu s géniem v produktech krásného umění . . . . .                                                                | 133 |
| § 51. O rozdělení krásných umění . . . . .                                                                                          | 134 |
| § 52. O spojení krásných umění v jednom a témže produktu . . . . .                                                                  | 138 |
| § 53. Vzájemné srovnání estetické hodnoty krásných umění . . . . .                                                                  |     |
| § 54. Poznámka . . . . .                                                                                                            | 141 |
| DRUHÁ ČÁST. DIALEKTIKA ESTETICKÉ SOUDNOSTI . . . . .                                                                                | 147 |
| § 55. . . . .                                                                                                                       |     |
| § 56. Představa antinomie vkusu . . . . .                                                                                           | 147 |
| § 57. Rozřešení antinomie vkusu . . . . .                                                                                           | 148 |
| § 58. O idealismu účelnosti přírody a umění jakožto jediném principu estetické soudnosti . . . . .                                  | 153 |

|                                                   |     |
|---------------------------------------------------|-----|
| § 59. O kráse jakožto symbolu mravnosti . . . . . | 157 |
| § 60. Dodatek. O metodologii vkusu . . . . .      | 159 |

## DRUHÝ DÍL KRITIKY SOUDNOSTI

|                                                |     |
|------------------------------------------------|-----|
| KRITIKA TELEOLOGICKÉ SOUDNOSTI . . . . .       | 161 |
| § 61. O objektivní účelnosti přírody . . . . . | 163 |

|                                                         |     |
|---------------------------------------------------------|-----|
| PRVNÍ ODDÍL. ANALYTIKA TELEOLOGICKÉ SOUDNOSTI . . . . . | 165 |
|---------------------------------------------------------|-----|

|                                                                                          |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| § 62. O objektivní účelnosti, která je pouze formální, na rozdíl od materiální . . . . . | 165 |
| § 63. O relativní účelnosti přírody na rozdíl od vnitřní . . . . .                       | 168 |
| § 64. O zvláštním charakteru věcí jako přírodních účelů . . . . .                        | 170 |
| § 65. Věci jako přírodní účely jsou organické bytosti . . . . .                          | 172 |
| § 66. O principu posuzování vnitřní účelnosti v organických bytostech . . . . .          | 175 |
| § 67. O principu teleologického posuzování přírody vůbec jakožto systému účelů . . . . . | 176 |
| § 68. O principu teleologie jako vnitřním principu přírodovědy . . . . .                 | 178 |

|                                                          |     |
|----------------------------------------------------------|-----|
| DRUHÝ ODDÍL. DIALEKTIKA TELEOLOGICKÉ SOUDNOSTI . . . . . | 181 |
|----------------------------------------------------------|-----|

|                                                                                                                   |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| § 69. Co je to antinomie soudnosti? . . . . .                                                                     | 181 |
| § 70. Představa této antinomie . . . . .                                                                          | 182 |
| § 71. Příprava k řešení výše uvedené antinomie . . . . .                                                          | 183 |
| § 72. O různých systémech účelnosti přírody . . . . .                                                             | 184 |
| § 73. Žádný z uvedených systémů nesplňuje to, co slibuje . . . . .                                                | 186 |
| § 74. Příčinou nemožnosti vykládat pojem techniky přírody dogmaticky je nevysvětlitelnost účelu přírody . . . . . | 188 |
| § 75. Pojem objektivní účelnosti přírody je kritický princip rozumu pro reflektující soudnost. . . . .            | 190 |
| § 76. Poznámka . . . . .                                                                                          | 192 |
| § 77. O zvláštnosti lidského rozvažování, díky které se pro nás stává možným pojem přírodního účelu . . . . .     | 195 |
| § 78. O spojení principu obecného mechanismu matérie s teleologickým principem v technice přírody . . . . .       | 199 |

|                                                       |     |
|-------------------------------------------------------|-----|
| DODATEK. METODOLOGIE TELEOLOGICKÉ SOUDNOSTI . . . . . | 203 |
|-------------------------------------------------------|-----|

|                                                                                       |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| § 79. Zda musí být teleologie pojednávána jako náležející k nauce o přírodě . . . . . | 203 |
|---------------------------------------------------------------------------------------|-----|

|                                                                                                                              |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| § 80. Nutnost podřazení principu mechanismu pod teleologický princip při výkladu věci jakožto přírodního účelu . . . . .     | 204 |
| § 81. O přidružení mechanismu k teleologickému principu ve vysvětlení přírodního účelu jakožto přírodního produktu . . . . . | 207 |
| § 82. O teleologickém systému ve vnějších vztazích organických bytostí                                                       | 209 |
| § 83. O konečném účelu přírody jako teleologického systému . . . . .                                                         | 212 |
| § 84. O konečném účelu existence světa, tj. stvoření samého . . . . .                                                        | 215 |
| § 85. O fyzikoteologii . . . . .                                                                                             | 217 |
| § 86. O etikoteologii . . . . .                                                                                              | 221 |
| § 87. O morálním důkazu boží existence . . . . .                                                                             | 225 |
| § 88. Omezení platnosti morálního důkazu . . . . .                                                                           | 229 |
| § 89. O užitku morálního argumentu . . . . .                                                                                 | 233 |
| § 90. O charakteru přesvědčení o teleologickém důkazu existence boha .                                                       | 235 |
| § 91. O charakteru přesvědčení skrze praktickou víru . . . . .                                                               | 239 |

|                                        |     |
|----------------------------------------|-----|
| OBEČNÁ POZNÁMKA K TELEOLOGII . . . . . | 244 |
|----------------------------------------|-----|

|                    |     |
|--------------------|-----|
| POZNÁMKY . . . . . | 253 |
|--------------------|-----|

|                           |     |
|---------------------------|-----|
| JMENNÝ REJSTŘÍK . . . . . | 273 |
|---------------------------|-----|